

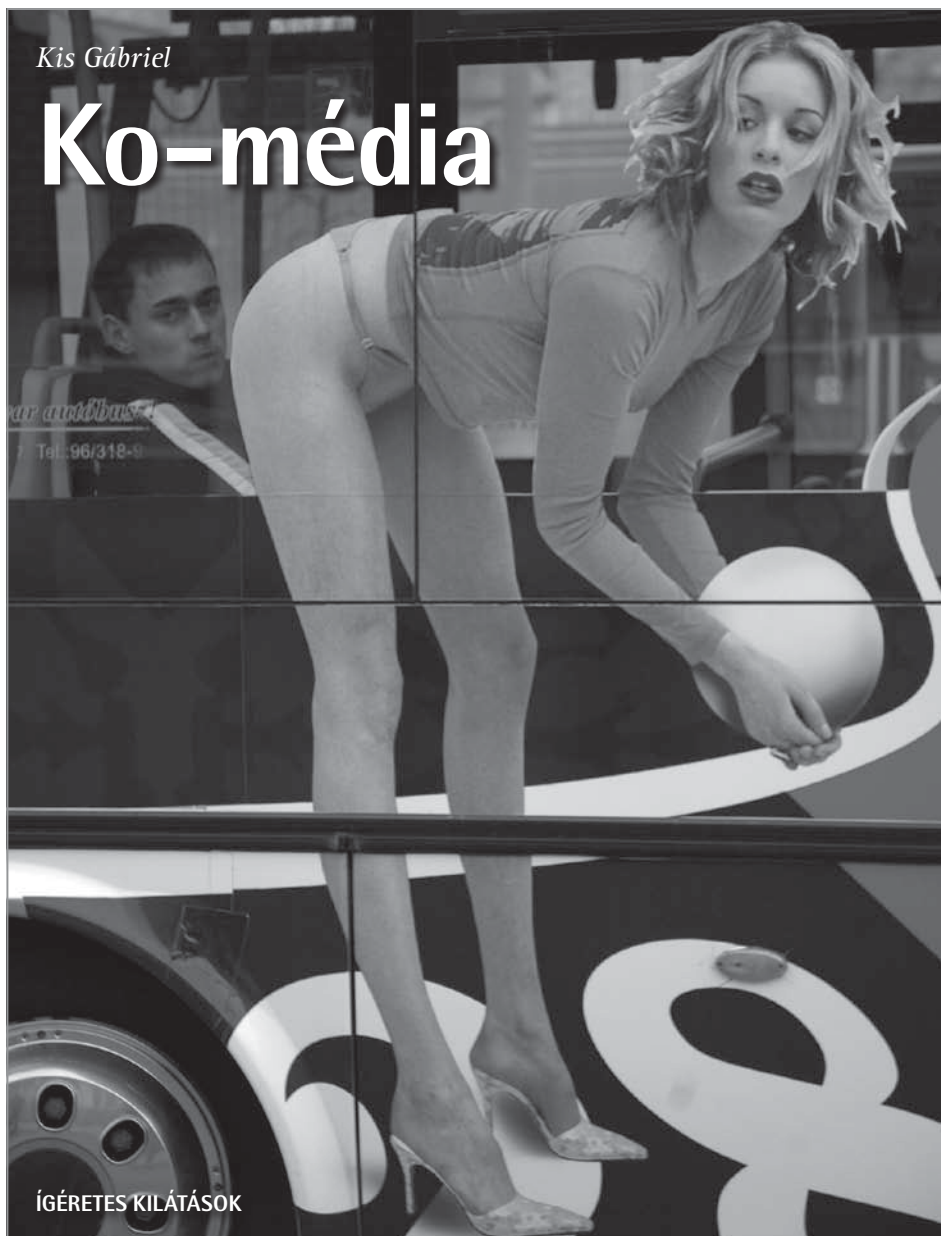
à la bárdos

XIX. ÉVFOLYAM, 2007. TÉLI SZÁM

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ GIMNÁZIUM ÉLMÉNYMAGAZINJA. MEGJELENIK ÉVENTE ÖTSZÖR

Kis Gábrriel

Ko-média

ÍGÉRETES KILÁTÁSOK

Napjaink felgyorsult világában egyre nagyobb hangsúlyt kap a média, mely életünk minden területére beférkőzik. Jól tudják ezt a különböző cégek és vállalatok vezetői is, így nap mint nap hirdetések és reklámok százaival bombáznak bennünket. Igényeljük-e mindezt?

Alapvetően nincs is ezzel probléma, hiszen természetes dolog, hogy mindenki el szeretné adni jobbnál jobb termékét a fogyasztóknak. Csak azt nem értem, hogy miért kell öt percnél tovább várni ugyanazokat az unalmas reklámokat,

kat, illetve minek kell olyan dolgokat reklámozni, amire semmi szükségünk. (Nyilván pont ezért.) Azt sem tudom, miért jó, hogy mostantól háromszor hosszabb a WC illatosítóm, de ha jobb, akkor miért nem ötször hosszabb egyből? Nem teljesen világos az sem, hogy a MOL-nál vagy az OMV-nél tankoljak, ha össze szeretnék fogni a sötét erők ellen. Teljesen össze voltam zavarodva, de amióta Keljfel Jánossal minden este beszélgetünk a hüvelygombáról, már tudom a választ. A reklámokból tudtam meg azt is, hogy tökéletes szinkronban maradhat az a partnereiddel – úgy, hogy egy időben különböző helyen jégtáncoltok –,

FOTÓ: NAGY TAMÁS

ha van hozzá megfelelő mobiltelefonod. Mindent együtt véve nem csoda, hogy normális ember már nem nagyon tud tévét nézni.

Köztudott, hogy az emberek többsége inkább vizuális típus, így a rádióban szerencsére kevesebb a reklám. A képi sík hiányát azonban úgy próbálják pótolni, hogy a márkanévek, illetve a telefonszámok egy percen belül minimum négyszer elhangzanak. A rádió másik érdekes adottsága, hogy az egyes állomások szeretnek ugyanazzal az egy-két emberrel dolgozni, így, aki az egyik hirdetésben lakásvásárlásra buzdított, a másikban autót szeretne neked eladni, és így tovább. Természetesen elismerem, hogy ez a pénzügyileg kedvezőbb megoldás. A fő problémám nem ez, hanem az, hogy ezek a tökéletesen mű reklámhangok minden életszagú elemet nélkülöznek. Szerintem sokan értékelnék, ha azt a hangszínt használnák az illető, amit egyébként is szokott.

Ha nem nézünk televíziót és nem hallgatunk rádiót, akkor sem vagyunk biztonságban, mivel az utcán is körbevesznek minket az idegesítő hirdetések. Az illegális hirdetésekről nem szólnék, mivel színvonaluk sokszor nem éri el az elvárt szintet. Ezeknél azonban az esetleges hibák megbocsáthatóak, mivel kevés energiaráfordítással készülnek. De amikor egy hatalmas üzletlánc előtti táblán olvasok *álmenyezetről*, akkor kicsit elszégyellem magam helyettük is. Véleményem szerint a hatalmas költségvetésű reklámoktól elvárható lenne, hogy ne legyen bennük helyesírási hiba. Az emberi butaság azonban nem ismer határokat. Napjainkban a legszembetűnőbb jelenség a reklámok figyelmen kívül hagyása. Így kerülnek cigarettareklám mellé az egészség megőrzésére utaló gyógyszerhirdetések, vagy árvaház mellé „Boldog karácsonyt!” hirdetés és folytathatnánk a sort. Azt hittem, ezek után engem, a reklámfogyasztót már nem érhet meglepetés, amikor egy magát megnevezni nem kívánó osztálytársam felhívta a figyelmemet a tatabányai buszok érdekes rulettes matricájára. Aki esetleg nem látta még, annak bemutatom röviden. A képen egy pucosító ledér nő látható, aki éppen valamilyen golyót gurít el. A tervezők igazán jó munkát végeztek, csak arra nem gondoltak, hogy ez pontosan hova is fog kerülni a buszon. Így történhetett meg az, hogy a nő hátsó fertálya és több ülőhely, rajta utassal furesza kompozíciót alkot – amint a mellékelt ábra mutatja.

Sokáig lehetne még ragozni a dolgot – mivel az itt bemutatott jelenségek természetesen csak cseppek a média hatalmas tengerében –, de nem teszem. Azért nem, mert elképzelhető, hogy visszasírjuk még a jelenleg fennálló viszonyokat a talán nem is olyan távoli cudar jövőben.

„Nincs elég erdő, túl sok a vad
rendet csinálni indul a had”

Nagy hírek a kisvilágból

Lengyelek jártak nálunk

A tavaly Bendzinnel, Tatabánya lengyel testvérvárosával kiépített cselekedti-kapcsolatnak köszönhetően október 14-én 14 tanuló érkezett hozzánk, akiket bárdososok láttak vendégül öt napra. A 11. osztályos Szabó Dalmát kérdeztem az élményeiről.

A BÚCSÚ PILLANATAI

NAGY TAMÁS FELVÉTELE

A hivatalos program keretében az iskola igyekezett minél több hazai nevezetességet megismertetni a lengyel fiatalokkal. A főváros, a budai vár természetesen nem maradhatott ki, emellett Veszprém és a herendi porcelángyárban tett látogatás a magyaroknak is érdekesség lehetett. A diákok, kihasználva a lehetőséget, Tatabánya nevezetességeit, a Bányászati Múzeumot, a tatai várat, az angolparkot is megmutatták vendégeiknek, akik mindent, amit láttak, fáradhatatlanul digitalizáltak, és megörökítették fényképezőgépeikkel. Legjobban a herendi kirándulás tetszett nekik, ahol láthatták, hogyan készülnek a különböző porcelántárgyak.

A magyarok hamar megkedvelték a mosolygós idegeneket, akik nyitot-

tak voltak mindenre, és illedelmesen alkalmazkodni tudtak, ha valami nem tetszett nekik. Dalma interneten keresztül tartja a kapcsolatot az ő cserepartnerével; azt mondja, nagyon megkedvelte. Szerinte nagyon hasznos egy ilyen nemzetközi kapcsolat – főleg a nyelvtanulás miatt. A lengyelekkel angolul és németül kommunikáltak; ennek megvan az az előnye, hogy mivel egyikük sem beszélí ezeket a nyelveket tökéletesen,

sen, így nem is érzik kényelmetlenül magukat, ha vétenek egy-egy hibát. Tapasztalatot szereznek, bátorságot, és más kultúrához tartozó embereket ismerhetnek meg – nem csoda, ha már most várják a lengyelországi vizionlátást.

- MA -

Tanárok jöttek-mentek

Nagy volt a kényszermozgás az ideit tanév elején és közepén a tanárban: többen nyugdíjazás és egyéb okok miatt távoztak, helyükre pedig új pedagógusok érkeztek. A változások többségéről a 6–8. oldalon részletesen beszámolunk, itt csak az összesítést közöljük: Varga Petra tanárnő Gubicza Antalné, Medvényé Papp Valéria tanárnő Tarr Istvánné és Harcsa Jánosné pótolja. Filozófia tantárgyból a nagy tudású Ferenczy József tanár úr méltó örököse Várőri Tímea tanárnő. Sajnos a tanév közben távozott két népszerű férfi pedagógus is: Mészáros László és Kovács Gábor Krisztián.

Karácsonyi szomszédolás

A magyarok körében már-már hagyománnyá vált a bécsi karácsonyi vásárra való kilátogatás. Idén fél Magyarországgal együtt én is úgy gondoltam, még egy bécsi teás bögre elfér a konyhapalccal. Amikor Bécsbe értem, már meg sem lepődtem azon, hogy minden második ember (ha nem több), magyarul szólalt meg. Természetesnek tűnt, és sokszor az az érzésem is elmúlt, hogy külföldön vagyok. Az osztrák vendéglátók per-

szé örülnek a magyaroknak, hiszen már a sok bögre puncson és forralt boron is rengeteg hasznuk van, nem beszélve az egyéb csecsebecséről és édességekről. Mindig megpróbálnak újat nyújtani. Idén nagy újdonságnak számított a Red Bull-puncs, de a sláger talán mégis inkább a Bailey's-puncs volt. Valószínűleg a bécsi múzeumokban is ilyenkor a legnagyobb a forgalom. A látniválók környékén mindenhol esernyős idegenvezetőkbe és csoportjukba botlik az ember. A leglátogatottabb a Természettudományi Múzeum, a Schönbrunni kastély és a Hofburg. A Hofburgba Sisi-kiállítással próbálnak még több turistát becsábítani. De a múzeumokban műveletlenebbnél műveletlenebb kérdéseket hallok a magyaroktól: „Mit jelent az, hogy gentleman?“, „Miért írják mindig azt, hogy császárné, amikor Sisi királyné volt?“, „Az English németet jelent?“, „Mi az, hogy nem lehet fényképezni? Nincs is mit.“ „Ezt látta Sisi a repülőből?“, Az ilyen és ehhez hasonló megjegyzések miatt néha örülök, hogy szomszédaink nem értik, amit mondom. Ennek ellenére nagyon szeretem ezeket a kirándulásokat, és mindenkinek csak ajánlani tudom, hogy ellátogasson Bécsbe. Megalappozza a karácsonyi hangulatot. Az emberek mindig jókedvűek, sőt ez a rövid kirándulás a német nyelv gyakorlása miatt is jó.

...Jöjj el hozzánk Télapó...

„De ne csak otthonra, hanem a suliba is!... És így is történt! Igaz nem december 6-án, és nem a cipőbe, hanem személyesen adta át ajándékait, és az is igaz, hogy rendhagyó módon a tanárainkat lepte meg.

Na de viccet félretéve, idén is megrendeztük a téliszünet előtti utolsó napon a karácsonyi ünnepséget. Konkrétan a 11. b az „a“ osztály segítségével vitte színpadra a

Mikulást pár angyallal, illetve krampuszokkal karöltve. Ami a Télapót illeti, le a kalappal! Ügyesen, frapáns mondatokkal küszöbölte ki a nem várt színpadi helyzeteket. Mi pedig – úgy, mint tavaly – az aulában ki hol elfér, a tanárok pedig az első sorokban. Végignézte a diákseregen szinte mindenkin a tetszés apróbb jeleit véltem felfedezni, ami nem is csoda ilyen aranyos, humoros ajándékok mellett. Mert hát abban biztosak vagyunk, hogy Reiner Zsoltné tanárnő lábát nem törí majd fel az az észveszejtő citromsárga mamusz. Az is bizonyos, hogy a csokoládéból készült mozdony alakú torta – bár nem síneken dög, és egyik típusba sem sorolható – igaz csak szívmengető ajándék volt Nagy Tamás tanár úr számára. Igaz abban nem vagyunk biztosak, hogy Botond Zoltánné tanárnő ezután csupa ötösöket fog írni a varázstollával, mindenesetre szabadalmaztatni kéne!

De nemcsak a meglepetések, hanem a hozzájuk tartozó apró versecskék is nagy sikert arattak. Rövidek, ám mégis sokatmondóak voltak, kiemelve a leglényegesebb tulajdonságokat.

Miután a mi Mikulásunk végzős lévén átadta a stafétabotot a leendő Télapónak a következő évre, azután a műsort közös énekléssel zártuk. Ismételtlen csak jó ötlet volt a gitárkísérő, mert mint eddig már sokszor kiderült, sajnos a közös éneklés nem is olyan közös. Viszont annál hangulatosabb! A sort idén a Börtön ablakában nyitotta, majd a Csenedes éj következett magyarul, angolul illetve németül. Végül pedig a Soha nem volt még... című dallal zárult az utolsó nap. Ez a nap minden évben kicsit más, mégis mindig ugyanolyan jó. A lényeg, hogy együtt neveltünk, énekelünk és kívántunk boldog karácsonyt meg új évet egymásnak!

CSONKA NIKI

UTOLSÓ SIMÍTÁSOK

SZOKÁCS BENCE FELVÉTELE

AZ IRODALMI SZÍNPAD TÖBB ÚJ SZEREPLŐVEL IS SIKERT ARATOTT

Advent 2007-ben

Utolsó betlehemem

Szerda volt, csúnya felhőkkel és hideg széllel, dupla fakultációval, többórás szalagavatós táncpróbával és ruhapróbával megspékelve, olyan nap, ami után az ember bedől a fotelbe, hosszas mérlegelés után arra a döntésre jut, hogy inkább mégis életben hagyja magát, azután bekapcsolja a Mónikasót vagy a Zón Romantikát, majd negyedórán belül mély álomba zuhan. Mindenesetre az teljességgel elképzelhetetlen, és még a gondolat is felháborító, hogy iskolához kötődő tevékenységet végezzen a fennmaradó szabadidejében. Másfelől pedig fellép egy csomó ismerős, húszéves a Bárdos, és tizenkettedikesként ez az utolsó alkalom, tehát mégiscsak el kellene menni életem nyolcadik adventi műsorára.

Hát jó. Csizma, kabát, át a „csónitón”, a Hanziból üvölt Bódi Gusztáv, keresztül a „Jubi-parkon”. Hortyog a modern nyomor: a padokon pálinkaszagú telepek, hajléktalanok és meleg bőrre vágó bolhák békés szimbiozisa. Ellenpontjaikként már távolról látszanak a Fő téri díszek, de hiába: ennél még júniusban is több a karácsonyi hangulat.

A „Közművházba” érkezve már sokkal barátságosabb a helyzet, a színpad sarkában ott áll a megszkott fenyőfa, a termet halvány fény világítja meg, és végre behuppanhatunk a székünkbe, aminél még egy darab vasbeton is alkalmasabbnak mondható az ülésre, de ez egy igazán szívós, Turul mozin edzett tatabányai fenéknek meg sem kottyán.

Lent eközben nagy nyüzsgés támad, a bordó függöny alatti résen át testetlenül cikázó árnyakat látni, állítgatják a mikrofonokat, elhelyezkednek a narrátorok, a szereplőket némi plusz adrenalin, a közönséget várakozás keríti hatalmába. Senki nem igényel egetrengető csodát, újszerűt vagy extravagánsat. Az adventi műsor egyszerűen úgy jó,

ahogy van. Mert olyan jó nézni a családtagjainkat, barátainkat, osztálytársainkat, amint mindenféle karácsonyos dolgot tesznek: verset mondanak, énekelnek, gitároznak, és akkor és ott elhisszük, hogy tényleg minden a legjobban van ezen a leglegjobb világon.

Ahogy az ötödikeseket néztem, visszaemlékeztem a mi nyolc évvel ezelőtti ugyanitt előadott betlehemezésünkre: a kancsal, ijesztő Jezuska-babára, a pergamentekercsre,

amit a próbákon szemeteszsákkal helyettesítettünk, és a – kevés fiú lévén – nőnemű pásztorokra. A kicsik idei előadása most is, mint

A KISLEÁNYOK FURULYÁZTAK...

SZOKÁCS BENCE KÉPRIPORTJA

mindig, belopta magát a közönség szívébe. Arról szólt, hogy minden csak viszonyítás kérdése, és nem feltétlenül jó vagy rossz. Az irodalmi színpadosokban ebben az évben

más iskolákban nem találunk meg. Hagyományok, amik a jó és rossz napok kavalkádjában biztosítanak számunkra némi állandóságot.

KINCSES BRIGITTA

...A NAGYOBBAK TÁNCOLTAK

SZÁNTÓ GERGELY, NAGY GÁBOR
ÉS SZIRMAI BENCE IS MEGKAPTÁK
A KIS, ZÖLD SZALAGOT

Szalagavatónk 2008. január 11-én a Közművelődés Házában

Protokollt oldó beszédek, önfeledt táncok

Milyen messze van! Mennyi időnk van még! Hányszor ismétljük el ezeket a mondatokat a bárdosos éveink alatt, és mégis mennyire meglepődünk, amikor végre kinyitjuk a szemünket, és ott állunk. Ott, mindenki előtt, fent a színpadon, a szokásos ünneplősben, de mégsem ugyanúgy. Körülöttünk mindenkin a meghatottság, az öröm apró jelei. Igen, egyszer mindegyikünk átérzi ezt a napot, és felkerül a mellünkre a továbblépést jelképező szalag. Így volt ez idén is, minden a szokás szerint, annyi különbséggel, hogy most csak két osztály fog elballagni.

Péntek délután, egyre nagyobb a tömeg, és az izgalom. Mindenki fél egy kicsit. Ki attól, hogy el ne ejtse a tálcát, egyenesen tartsa a zászló, ki attól, hogy el ne rontsa a szöveget, vagy éppen orra ne bukjon a közönség előtt. De minden rendben elkezdődik. Szép sorokban felvonul a 12. a és b osztály. Felcsendül a Himnusz, és a szülők meghatottan néznek felnőtté váló gyermekeik szemébe. Persze gyermekeik is meghatottak, csak némelyikük egészen jól titkolja, sőt, észreveszem, hogy egészen jó traccsparti folyik hátul. De hát így van ez, mindig is így volt.

Folytatásként az énekkar zendül fel pár dallal, felváltva az ünnepi beszédekkel. Először – ahogyan az lenni szokott – az idén Horváth Claudia búcsúzik az itt maradó diákok nevében egy prózai alkotással. Aztán az egyik végzős osztályfőnök, Kiss Attila tanár úr következik. Szívből jönnek a szavak, a mondatok. Felelevenítődnek a közös élmények. Mégis talán az egyik legközvetlenebb ünnepi beszéd Kincses Brigittáé, aki mint nyolc éven keresztül osztálytárs búcsúzik. Közben egyik-két lesütött fej, nem megy már a duruzsolás, néha

egy-két mosoly a régi vicceken. Az este egyik legszebb pontja, amikor Laskai Dániel szaxofonon köszön el végzős testvérétől, és annak évfolyam-, illetve osztálytársaitól. Síri csend a közönségben, és elmélyülve hallgatjuk a gyönyörű szót.

Az este hivatalos részének zárásaként végre felkerülnek a szalagok. Ez ment a legnehezebben a próbán, de persze ezt senki sem tudja. Csupán Varga Istvánné bólogatása emlékeztet az előző napi nehézségekre. De mindenki érti a megbeszélte jelet, így minden rendben működik. A tálcákon már sorakoznak az apró szövetdarabok, és a sorok a színpadon szép lassan cserélődnek. Mindenki rákerül a sor, és mindenki büszkén állhat az osztályfőnökével szemben, életében először és utoljára ilyen helyzetben.

Aztán elénekeljük a szózatot, és ahogyan az lenni szokott, szinte sprint kezdődik az öltözőkig, hiszen mire elhúzzák a függőnyt, kint kell állni, de – sokak öröme – már nem a megszokott matrózbúzlóban. Innentől kezdve sokkal szabadabb a légkör, már csak a tánc lépéseket kell tudni nem elrontani. Egy cha-cha-cha, egy charleston, egy angol és egy bécsi keringő. Ez az idei felhozatal. És nem hiába a sok próba, minden elsőre működik. A két keringő önmagáért beszél, hiszen gyönyörű tánc. A cha-cha-cha lazaságával fogja meg a közönséget, és a charleston, vagy inkább a Maszkfilmzene színpadra vitele hatalmas sikert arat.

Az estének ezzel szinte vége is van, legalábbis a kultúrházban. Hiszen az ünnepi vacsora, a bál még hátravan az iskolában. Az este, vagyis az éjszaka további részletei ösztintén szólva megérintenek egy külön cikket, mondjuk *Vadorzók a szalagavatón* címmel. Hát igen, vannak dolgok, amik soha nem változnak. Szép volt, megható volt, idén is volt. Mindig a szokásos forgatókönyv, csak a szereplők változnak.

CSONKA NIKI

Kincses Brigitta beszéde a szalagavatón

Tisztelt tanárok, diáktársaim, kedves közönség!

SZINTE mindannyian nyolc éve kezdtük meg tanulmányainkat a Bárdos László Gimnáziumban. A legelső évnnyitó ünnepségen még annyira kicsik voltunk! Nem ismertünk senkit, lötyögtek rajtunk az öltönyök és a matrózbúzlók, amelyekbe a felnőttek szerint az évek során úgyis belenövünk majd. Örökre a retinánkba égett szüleink aggódó, de büszke tekintete, az idősebb diákok egészséges magabiztossága, és a plafonról lelógó, komor, fekete betűk, amelyek nagy emberek nagy gondolatait hirdették: tehetségről szóltak, és arról, hogy itt bizony nekünk alkotni, teremteni kell majd.

Akkor még nem sejtettem, hogy ezalatt a nyolc év alatt mi mindennek leszek a tanúja: megemmisül a World Trade Center, EU-tagok leszünk, meghal II. János Pál pápa, Koplárovcics Béla gólt lő a Manchester Unitednek, vagy hogy egyszer én is tizenkettedikes leszek. Azonban mindez bekövetkezett. És ezalatt a nyolc év alatt mindannyian megtanultuk, hogy annak ellenére, hogy mi már egy szebb és boldogabb világ gyermekei vagyunk, a matrózbúzlóba sohasem lehet belenőni, és az élet nem habostorta.

Mert az út eléggé rögös volt, és nem lenne helyes kizárólag a szalagavató ünnepély miatt úgy tenni,

mintha minden Hawaii, dizi, napfény lett volna. Mert be kell látnunk, hogy a mi osztályaink számára az előző évtized felülmúlhatatlannak bizonyult sikerei és példaképpé emelkedett tanulóit igen magasra tették a léceket. Mi már nem vehettünk részt a tetszhalott iskolatévé életében, nem voltunk tagjai a Trefort Ágoston Tudományos Diákkörnek, nem került ki közülünk diákpolgármester, csak az utolsó két évben tehettünk bizonyosságot foci-

tudásunkról a Mikulás-kupán, valamint egyedül idén törhetett a felszínre a sokak által kritizált, ám szerintünk kiváló zenei szerkesztői vénák az iskolarádióban. És minthogy az éremnek két oldala van, úgy azt is be kell látnunk, hogy mi sem voltunk a legszorgalmasabbak, és valóban nem voltunk a legkedvesebbek sem tanárainkkal, sem egymással. Köszönjük azt, hogy ballépésünk ellenére szüleink és tanáraink nagy részének végtelen türelme és szeretete segítette minket alkotni, teremteni, úgy, ahogy azt ötödikesként mindannyian elképzeltük.

Talán mégsem pontosan úgy. Azonban attól, hogy a 12. a-s Laskay Péter nem veszi igazán komolyan a matematikát, osztálytársa, Szirmai Bence egy lusta vízilabdázó, a 12. b-s Mucsi Viktort pedig folyton kiküldik spanyoloráról, személyükben az iskola legsokoldalúbb zenészeire ismerhetünk. Az is lehet, hogy a 12. a-s Kis Gábiel külön és Szűcs Ágnes viselkedése egyesek számára néha felháborító, de az országos tanulmányi versenyeken elért sikereikkel örökre beírták magukat gimnáziumunk történelmébe, csakúgy, mint a 12. b-s Orbán Ábel, aki a matematika és az úszás, valamint Bánszky Noémi, aki a biológia területén ért el kimagasló eredményeket. Az iskolaújságunk, az *À La Bárdos* mégiscsak a nem mindig töretlen lelkesedésű, de tevékeny 12. a-s szerkesztőségnek köszönheti, hogy még fennmaradt.

A két osztály a királyválasztási kampány alkalmával – reméljük – emlékezetes napokat szerzett az alsóbb évfolyamos tanulóknak. A nyolc év alatt sokan szerepeltek közülünk az adventi műsorokon, iskolai megemlékezéseken, ünnepeken, szerveztünk versmondó esteket, énekeltünk az énekkarban. Ezeket összegezve láthatjuk, hogy annyira azért nem voltunk sűrű foltjai a gimnázium életének. Sőt, agyunk legeldugottabb zugaiban feldereng valamiféle baljós sejtélem: csak nem minket is az a veszély fenyeget, hogy évek múltán egyesek számára a mi osztályaink is szép emlékeket, követendő példát fognak jelenteni?

Semmiben sem lehetünk biztosak. Csupán abban, hogy eddigi életünk fele teljesen összefonódott ezzel az iskolával. Bárdosos diákok voltunk, mikor végre győztesen kikerülve a családi vitákból először mentünk el szórakozni, megszedültünk életünk első röviditalától, felnőtt felügyelet nélkül, önállóan szerveztünk nyaralást, életünkben először randevúztunk, megtapasztaltuk milyen készülni az év végi vizsgákra – nekünk még ugyanis kellett –, valamint kipróbáltuk milyen a diákmunka. És bárdosos diákok leszünk akkor is, mikor kapkodva, kétségbeesetten készülünk majd az érettségire, és amikor a virágsokrok sokaságából ki sem látszódva utoljára végigjárjuk az iskola folyosóit.

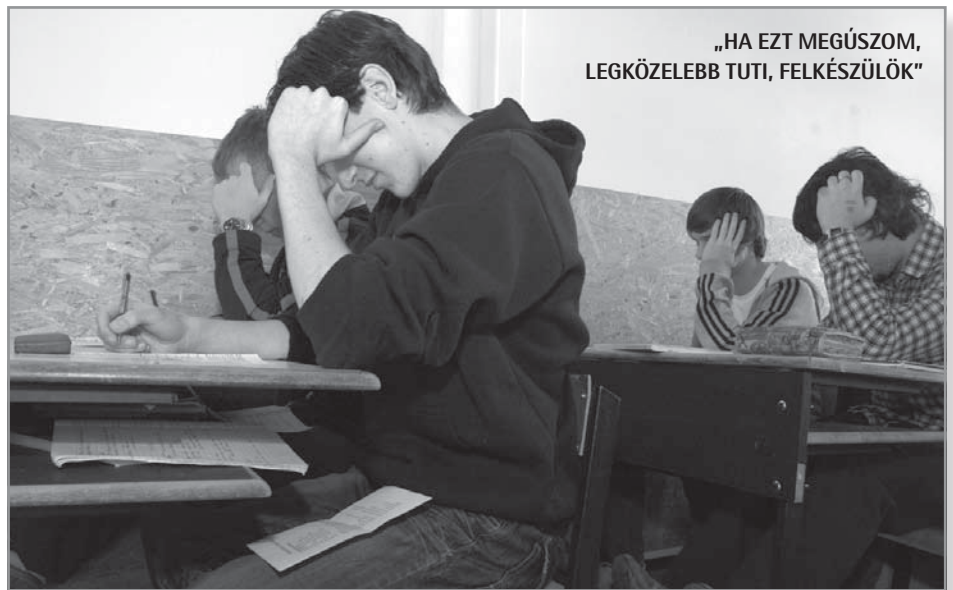
Most vége lesz a gimnazista éveknél. Ezután felelősséggel tartozunk majd saját tetteinkért, és önállóan kell helytállnunk abban a bizonyos nagybetűs életben. Talán kicsit félünk is a nagy feladattól. Ezért arra kérjük szüleinket és tanárainkat, hogy lehetőleg próbáljanak meg a velünk kapcsolatos események közül a szépekre emlékezni, és támogatásukkal segítsenek át minket a 12. osztályon, a felnötté válás utolsó, igazán nagy próbatételén.

Izochor állapotváltozás az asztal sarkán

A puskázás művészete

EGY cédula, egy oldalra pillantás a szomszéd lapjára vagy egy tankönyv a padban. Van aki letagadja, van aki heneceggel vele, de az tény, hogy szinte senki nem hagyja el az iskolapadot anélkül, hogy egyszer-egyszer ne használt volna némi segédeszközt dolgozatírás közben. A diákcsinnyek között igen előkelő helyen álló puskázás egyidős az oktatás intézményével, több száz éves dicsőséges múltat tekint vissza. Miképpen tehetett szert ilyen elképesztő népszerűsége eme aljas módszer, hogy még a legjobb tanulók is odakörmölik halványan az izochor állapotváltozás képletét az asztal sarkára?

más dolgunk, mint precízen egymásra helyezni azokat, és a sorrendet bemagolni. Amikor az órán kikapjuk az üres lapot, buzgón körmölünk, miközben másik kezünkkel számolni kezdjük a gondosan a padba helyezett iratköteget. Miután megbizonyosodtunk róla, hogy megtaláltuk a megfelelő tételt, megvárjuk az alkalmas pillanatot, majd egy laza és halk mozdulattal a másodperc töredéke alatt kicseréljük a két lapot. A papír fölé hajolva úgy teszünk, mintha folytatnánk az írást, miközben palástolni igyekszünk gyorsan kalapáló szívünket és magabiztos mosolyunkat a mit sem sejtő tanár előtt.

„HA EZT MEGÚSZOM, LEGKÖZELEBB TUTI, FELKÉSZÜLÖK”

AZ OLDALPÁR KÉPEI: NAGY TAMÁS

A család erős szó rá, még ha végeredményben az is. Bár alapjában véve alantas dolog így jobb osztályzathoz jutni, megvannak a művészi szintre fejlesztett változatai is. Leghétköznapibb formája a cetli. Elkészítése rendkívül egyszerű, könnyen használható, talán a legmegbízhatóbb módszer. Szinte bármilyen szituációban számíthatunk segítségére, kis mérete miatt elrejtethető a tolltartótól kezdve a pulcsi ujján át a számológép hátuljáig bárhová. Egy fokkal komplikáltabb megoldás, ha egy kisebb méretű papírtekercsre írjuk rá a meg nem tanult adatokat, és azt egy átlátszó szárú tollba csúsztatjuk. Hátránya, hogy a ráféré tudni való igen minimális, így ezt a módszert csak akkor használhatjuk, ha készültünk a számonkérésre. A középiskola elhagyásával a puskagyártás nem fejeződik be, sőt. Ekkor válik igazán az agyonhajszolt diák mindennapjainak részévé. Ahogy az ember a felsőoktatás kapuján belép, a tökélyre fejlesztett eljárások szükségeltetnek. Már dobhatjuk is a szemébe méretre vágott papírcetlieinket, azokkal ugyanis semmit nem érünk egy mikrobiológiai gyakorlatok vizsgán. Itt jönnek elő a komolyabb és gyártásukat tekintve jelentősen időigényesebb módszerek. Az „előrántós puská” bizonyos fokú bátorságot és nem kisebb hozzáértést kíván. Miután megszereztük a kidolgozott tételeket, nincs

A puskázás lehetősége erősen pedagógusfüggő. Van, akinél képtelenség, van aki terrorban tartja a diákokat, így azok még csak meg sem merik kísérteni. Olyan is akad, aki csak fenyegetőzik, hogy „még egyszer ne kelljen szólnom!”, de olyan is van, aki az ablak előtt állva (háttal a diákoknak) feltűnően sokáig tanulmányozza a szomszédos fákát, vagy egy „jaj, lent felejtettem a naplót!” felkiáltással magukra hagyja a dolgozatírókat.

Csalás vagy sem, néha mindenki elcsábul. Lehet szívbéli profi vagy örökös kétbalkezes, alkalmi bűnöző vagy visszaeső, a puskázás mindig is jelen van és lesz is a diákság mindennapjaiban.

GICZY CSENGE

Ők nem puskáztak!

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen idén Spanyolországba szóló ösztöndíjakat sorsoltak ki. A mi iskolánk is ellátogatott az egyetemre abban a reményben, hogy néhány diáknak talán szerencséje lesz. Megérte, mert végül az iskolánkból két diák mehetett haza egy-egy ösztöndíjjal. Ezek hat spanyol városba (pl.: Kasztília, León) két hétre szólnak. A diákoknak csak az utazás költségét kell fizetni, és a nyertesek a 2008-as évben bármikor mehetnek, csak egyeztetniük kell.

Némi tömény az aulában

GIMNÁZIUMUNK néhány nyolcadikos (!!!) fiú-tanulója a téli szünet utáni második tanítási napon úgy döntött, hogy nem tartogatja tovább a szilveszteri buliról megmaradt vodkáját szűkösebb időkre, hanem azt gyümölcslével, halált megvető bátorsággal és tizenégy esztendővel a háta mögött az iskolában fogja elfogyasztani.

Kicsit meglepő ugyan a tény, hogy soha senki nem szólt nekik arról, hogy ilyesmit nem illik tenni, de ejnye, no, hiszen az a modern szellemiségű fiatal vesse rájuk az első követ, aki még nem szervezett fergeteges, alkoholgözös afterpartit egy oktatási intézmény aulájának kellős közepén, tanítási időben. Különben is: hozzá kell szoknunk, hogy gyökeresen megváltozott a világ.

Mivel a vodkát Cappy Ice Fruit-tal összekeverve fogyasztották, az eset senkinek nem szűrt szemet. A dolog feltehetően annyiban is marad, soha senki nem fog gyanút, talán mindennapos is válnak az ehhez hasonló incidensek, ha a mindenféle rossz szándéktól mentes, békésen iddogáló tanulók szervezete maradéktalanul megbirkózik a rájuk nehezedő kemény feladattal.

Azonban ennyi szesz egy húzásra talán Borisz Jelcinnek is sok lett volna, naiv gondolat volt tehát, hogy egy, a korlátozottan cselekvőképes korhatárt épphogy súroló kiskorúnak mindez menni fog. A szervezétében felhalmozódott mérgeanyagok előidéztek gyomra záróizmának elernyedését és ezzel párhuzamosan hasizmainak akarátától független összehúzódásait, magyarul szólva összehányta a buszmegállót – és magát is, úgy rendesen.

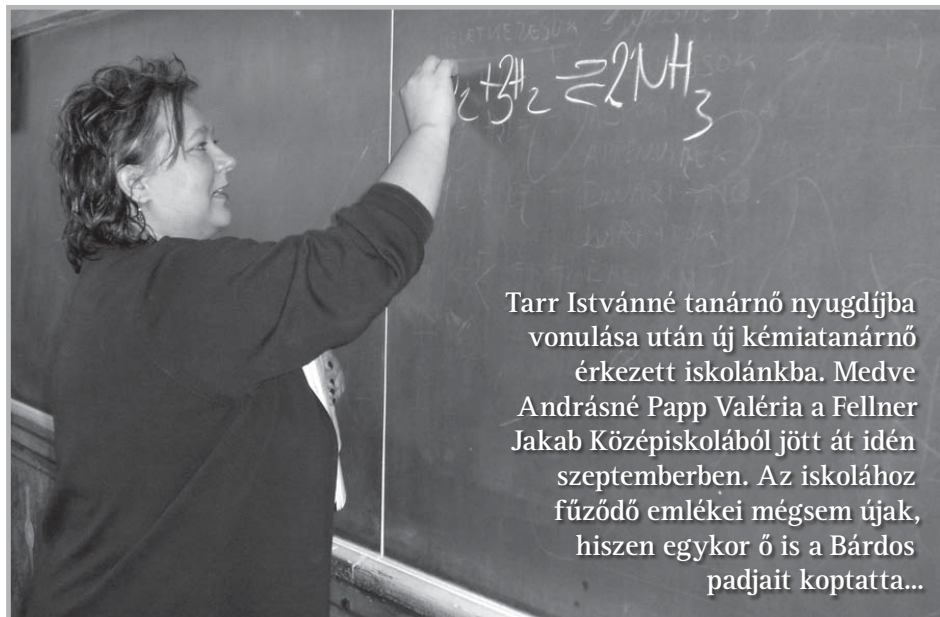
KÉPÜNK CSAK ILLUSZTRÁCIÓ, FORRÁS: INTERNET

Valakinek feltűnt, hogy ez talán mégsem az influenzajárvány. Rövid nyomozás után a szálak visszavezettek a Bárdosba, azon belül a tesiterem öltözőjébe, ahonnan előkerült az ominózus üveg. Azt, hogy pontosan hány fiatal fojtotta alkoholba diáklétének rettenetes terheiből fakadó bánatát, a fegyelmi bizottság nem tudta kideríteni, a három főkolompost vették elő. Az első behozta az italt az iskolába, a második összekeverte, a harmadik pedig megitta. A szállító kapta a legsúlyosabb büntetést, más iskolába való áthelyezést felfüggesztve. Tudomásunk szerint az eset óta már újabb konfliktusba is keveredett egy tanárával, úgyhogy sok jóra nem számíthat. A második két tanuló – előéletük függvényében – a megrovás különböző fokozataiban részesült.

Az úgy rendkívül kínos perceket szerzett a tanulók osztályának és a tanároknak egyaránt, de a vétkesek megkapták méltó büntetésüket. Ezek után mindenki levonhatja a tanulságot: Európában nem a munkahelyen szokás lerészegedni. – KB –

Öregdiák vagy új tanár?

Rövid interjú Medve Andrásné Papp Valéria tanárnóval

Tarr Istvánné tanárnő nyugdíjba vonulása után új kémia tanárnő érkezett iskolánkba. Medve Andrásné Papp Valéria a Fellner Jakab Középiskolából jött át idén szeptemberben. Az iskolához fűződő emlékei mégsem újak, hiszen egykor ő is a Bárdos padjait koptatta...

FOTÓ: VARGA IVETT

☞ Milyennek látta a Bárdost diákként?

– Nagyon újnak és családiasnak. Nem lett késsen a sulis szeptemberre, úgyhogy augusztus utolsó hetében a diákok a tanárokkal együtt tanakarítottak, és ez adta meg az egésznek a családias hangulatát.

☞ Ezek szerint az iskola megnyitásakor került ide...

– Igen, én akkor második voltam, az Árpádban kezdtem középiskolai tanulmányaimat, és onnan rakták át az egész osztályunkat az új iskolába.

☞ Örült neki?

– Hát nem... nem. (Nevet.) De szerintem senki sem örült akkor. Az Árpádban már megszoktam a tanárokat, a diákokat..., de így utólag már egyáltalán nem bánom, hogy a Bárdosba kerültem.

☞ Ön szerint mi változott azóta?

– Talán a királyválasztás az, amin a legtöbb változást vettem észre, és nem is tudom, hogy ez jó vagy rossz. Jó abból a szempontból, hogy sokkal színvonalasabb műsorok vannak, mint régen, és az egész sokkal színvonalasabb, viszont amikor én voltam diák, a végzősök mással próbálták elnyerni a tetszésünket, például vitték a táskánkat, vagy kinyitották nekünk az ajtót, meg a kajálatással a nagyszünetben, most viszont sokkal anyagiasabb természetű az egész kampány.

☞ Mindig is tanárnak készült?

– Igen, igen. Bár eleinte nem kémia tanárnak. Mindenképpen valami természettudományt akartam választani. Először jött a biosz és a matek, aztán harmadik évfolyamos koromban a biológia mellé a kémia. Így a matekkal végül is nem lett semmi – azt abbahagytam.

☞ Melyik egyetemre járt?

– Eredetileg főiskolára jártam, Szegedre, és a kémiát utána a veszprémi egyetemen végeztem el.

☞ Annak idején kik tanították a jelenlegi tanárok közül?

– Matematikából Botond Zoltánné tanított, ő

volt az osztályfőnököm. Sipos Etelka, Varga Mária, Geiger tanár úr, Pleier tanár úr... – tehát a még aktív alapítók szinte mindannyian.

☞ Milyen érzés velük együtt dolgozni?

– Jó, bár az elején nagyon furcsa volt. Nem gondoltam volna, hogy egyszer én is itt fogok tanítani, de nagyon örülök neki.

☞ Mik a legszebb emlékei a Bárdosról?

– A Mikulás-kupák már akkor is nagyon hangulatosak voltak, és a Tökmag-bulik is, a zöldnap is akkor kezdődött. Akkoriban még más volt, a város középiskolásai többet találkoztak egymással. Ha jól emlékszem, havonta egy-egy iskola szervezett valami bulit, na, azok nagyon jók voltak. Sok jó zene volt, akkor még kezdő volt a Tankcsapda és a Bonanza Banzai az Ákossal, és még lejöttek ilyen kis iskolai bulikra is.

☞ Az utolsó kérdésem az lenne, mi a hobbija, mivel tölti a szabadidejét?

– Nagyon szeretek olvasni és kirándulni. A történelmi témájú könyveket szeretem. A természettudományi tárgyakon kívül a történelmet szerettem legjobban.

DUBRAVSZKY BLANKA

Nyelvvizsgások előnyben?

DEVAJON miért? – tehetjük fel a nagy kérdést. Sok olyan diák, aki legalább olyan jól beszél egy adott nyelven, mint aki erről fel tud mutatni egy papírt, nem érti, hogy erről minek neki bizonyítvány. Hiszen a nyelvvizsgák megszerzéséért, –legalábbis azokért, amiket nem egy piacon veszünk – elég keményen meg kell dolgoznunk.

Kérdezgettem olyan embereket, akiknek már van nyelvvizsgájuk, az átlagéletkoruk tizenhat év, és mindegyikük az elmúlt egy évben készült fel, majd vizsgázott le angol, illetve német nyelvből.

Az elmondottak alapján érdekes végeredményeket tapasztalhatunk. Így arra a kérdésre, hogy szerintük miért jó a nyelvvizsga, mindhárom egyöntetűen azt mondták, hogy az érettséginnél, majd a továbbtanulásnál fog számítani. És ez így is van. Aki tényleg egy piacképes főiskolára vagy egyetemre akar a későbbiekben járni, annak elengedhetetlen legalább egy nyelvből a középfokú, „c” típusú nyelvvizsga.

Másfelől viszont a beszélgetés alatt azt az ellenérvet is felhozták, hogy egy nyelvvizsgás diáktól sokkal többet követelnek, és mindig száz százalékos teljesítményt várnak tőle. Ezenkívül vannak olyan diákok, sőt tanárok is, akik igazságtalannak tartják a többi diákkal szemben azt, hogy a nyelvvizsgásoknak mindenképpen ötöst kell adni év végén. Ennek ellenére azért bárki elismerheti, hogy ők már leraktak valamit arra a bizonyos asztalra, és talán meg is érdemlik a jó jegyet.

Egy másik fontos érdeklődési kör, ami általában érdeklő a nyelvvizsgára készülő vagy éppen régebben már levizsgázott embereket: a mostani felkészülés, és a vizsgakörülmények.

Általában amikor a diáknak döntenie kell, hogy hol is akar felkészülni a vizsgájára, nekifutásból

kihúzza a felsorolásnál az iskoláját. „A nyelvvizsgánál már nem elég az a tananyag, amit az iskola nyújt, és amilyen tempóban nyújtja azt” – mondta az egyik megkérdezett és nyelvvizsgás diáklány. Ő két tanfolyamra járt, és elmondása szerint még így is csak a nagy szorgalmának, akaratának és a német nyelv iránti szeretetének köszönheti, hogy megszerezte a nyelvvizsgáját.

Egy másik megkérdezett diákkal arról beszélgettem, hogy neki milyen érzései, tapasztalatai maradtak meg a vizsgájával kapcsolatban. „Amikor mi mentünk vizsgázni, akkor nagyon sokan voltak, mert mindenki tudta, hogy utána már nehezítik ezt a típust, és ezért számos diák gyorsan túl akart lenni rajta...”, „... de nem volt olyan nehéz, mint amire számítottam, és nem is voltam olyan ideges, mert sok ismerőssel is találkoztam, így nem izgultam annyira...” – mesélte, most már élményként emlegetve a nyelvvizsgája megszerzését a fiú.

A beszélgetés végén pedig egyöntetűen állították, hogy megcsinálni nehéz, de ha már megvan, az egyfajta elégtételt jelent a sok tanulásért, és így kivívják az emberek, és tanáraik tiszteletét is.

KERTÉSZ SZABINA

– Persze nagyon szerettem a tesit, de a biológia is a kedvencem volt. Állategészségügyi gimibe jártam, emelt óraszámú tanultam a bioszt. Akkoriban még állatorvos szerettem volna lenni, de amikor szembesültem ezen szakma nehézségeivel, elment tőle a kedvem. Azóta tanár akarok lenni. Biológia és testnevelés szakon végeztem az egyetemen is Nyíregyházán, ezután jött a TF.

👉 **Melyek a kedvenc sportágai?**

– Nagyon szeretem az atlétikát, emellett imádom teniszezni. Minden, ami labda, az a szívem csücske. Tévében is gyakran nézek közvetítést, és meccsre is rendszeresen járok; a barátom is ide vitt el a randinkon, ha igazán a kedvemben akart járni.

👉 **Van-e kedvenc sportolója vagy csapata?**

Hú, biztos volt, hadd gondolkozzam... Michael Jordant mindig is nagyon tiszteltem, hisz bebizonyította, hogy tehetséggel és főleg akaraterevel bármit el lehet érni. Van egy kedvenc mondásom Walt Disney-től: „Minden álomunk valóra válhat, ha van bátorságunk a nyomukba eredni.”

👉 **Mivel tölti a szabadidejét?**

– Szeretek olvasni, mindig a szabadban lenni, kirándulni, utazni... Sokfelé jártam már az országon belül és a határokon túl is, szinte egész Európát beutaztam. Érdekelnek az idegen országok kultúrái. Talán a két vidék, ami legközelebb áll hozzám, az Írország és Skócia, emellett a japán és az afrikai kultúra is nagyon érdekel, bár arrafelé még nem voltam. Ellentétben sok emberrel, a modern világ engem nem nagyon vonz.

👉 **Hogy érzi magát Tatabányán?**

– Alföldi gyerek vagyok, és ez egy teljesen más környék, de már kezdem megszokni. Az iskola is nagyon tetszik, azt hiszem, már egészen beilleszkedtem. Remek szakmai fejlődési lehetőséget láttam ebben az állásban, főleg ezért jöttem Tatabányára. A sport az életem, és itt azt csinálhatom a nap huszonnégy órájában, amit szeretek, így kijelenthetem, elértem azt, amit akartam.

Ketten álltunk az útkereszteződésben

Filozok kedvence: Váróri Tímea

A bölcs, érdeklődő tanulóknak örök élményt jelentő, az üresfejű középszert állandó lógásra serkentő Dr. Ferenczy József tanár úr sokadik ígéretét beváltotta, és idén már nem vállalta a filozófia tárgy további tanítását. Az iskolavezetés új választottja, Váróri Tímea, szinte azonnal a tizenkettedikesek érdeklődésének homlokterébe került.

👉 **A tanárnő mikor döntött úgy, hogy filozófiát fog tanulni?**

– Ez egy nagyon régi ügy. Konkrétan az eldöntése, az harmincéves korom körül következett be. Egészen addig magyar-történelem szakos tanár voltam, és mindig azt hittem, hogy a történelmet szeretem. De egyszer sorsfordulat következett be az életemben: úgy fogalmaznám meg, hogy egy útkereszteződésen álltam, keresztúton..., de nem egyedül álltam ott. Találkoztam ott valakivel, aki szintén éppen keresztúton állt, és ketten segítettünk egymásnak dönteni. Az illető végül is papnak ment, és teológiát kezdett tanulni, én pedig rádöbentem, hogy filozófiát fogok tanulni. Tehát nem egy irányba mentünk, de az útkereszteződésben együtt álltunk.

👉 **És ekkor a tanárnő tudott szakot váltani?**

– Ez nem szakváltás teljesen. A filozófia az benne van a magyar irodalomban, és benne van a történelemben is. Tulajdonképpen mindenben benne van. A filozófia a gyökere, a forrása az emberiség tudásának. Valahol minden emberben benne van, és minden tudományban, ezért nem éltem át úgy, mint szakváltást. Azért sem, mert fiatalabb koromban is érdekelt, és szerettem. Tehát érintkezni a magyarral meg a történelemmel, egyébként pedig mint szakváltás, azt úgy kell érteni, hogy igen, általános iskolai tanárként végeztem az egyetemi tanulmányaim, de nem ütötte egymást a kettő.

👉 **De úgy értettem, hogy ekkor a tanárnő elkezdett mást tanulni?**

– Előbb befejeztem konkrétan a magyar nyelv-történelem szakot a tanárképző főiskolán, és utána a Bárdos László Gimnáziumban érettségizett testvérem – 11 évvel fiatalabb nálam – hazahozta a felvételi tájékoztatót, és akkor döbentem rá, hogy az egyetemeken lehet filozófiát tanulni. Korábban, mikor én tizennyolc éves voltam, nem lehetett. S amikor rádöbentem, hogy ez a szabadság adott – ugye a rendszerváltás után –, és rádöbentem, hogy az ELTE mennyire szabad iskola, és mennyire nem érdeklő az, hogy én korábban tanultam-e filozófiát vagy sem. Akkor döntöttem úgy, hogy megteszem ezt a váltást.

👉 **És a tanárnő most csak filozófiát tanít, vagy tanít máshol magyart, történelmet?**

– Jelenleg nem tanítok, csak filozófiát, és csak itt, a Bárdosban. Jelenlegi körülményeim folytán idegenvezető vagyok több éve, tehát a történelem

„Minden, ami labda, az a szívem csücske”

Varga Petra tanárnő iskolánk új tagja, aki a testnevelési munkaközösséget erősíti. Vele készült interjúnkban a Bárdos előtről, a sportról és a szabadidejéről érdeklődtünk. (DUBRAVSZKY-GICZY-VARGA)

FOTÓ: VARGA IVETT

👉 **Arra kérjük, meséljen először kiskoráról!**

– Karcagyon születtem, itt éltem tizenéves koromig. Mivel a szüleim is sportolók voltak, már hároméves koromtól ebben a világban élek. Tizenhárom évesen kezdtem komolyabban foglalkozni a sporttal. Legtöbb örömeimet a kézilabdában leltem, emellett kipróbáltam a női labdarúgást is, de legnagyobb sikereimet az előbbivel értem el, többek között NB2 ifjúsági bajnoki címet, majd a főiskolán NB1B-ben játszottam. Az utóbbi három évben csak mint edző segítettem a csapatot, például országos negyedik helyezést értem el szivacskézilabdában ötödik osztályos lányokkal.

👉 **A testnevelés volt a kedvenc tantárgya?**

.....
 „Nem vagyok
 örököse semmilyen
 előző nevelésnek”

tanításának egy másfajta dimenzióját ismerem.

☛ **Hol vezet csoportokat a tanárnő?**

– A tatai Esterházy-kastélynak vagyok a tárlatvezetője, és a vértesszőlősi Sámuel Előembertelegnek. Ez azonban időszakos munka csak. Egyébként még mindig egyetemista vagyok, mert hát az egyetemi tanulmányokat, úgy látszik, nem olyan egyszerű befejezni. Én a mesterképzés után a doktorképzésre is bekerültem, tehát meghívtak a tanárain, és gyakorlatilag ennek járok a végén. Tehát most doktori jelölt vagyok, de még mindig járok órára, mert jó pap holtig tanul, jelenleg éppen a Közép-Európai Egyetemre, a CEU-ra járok, ahol a tanulmányaim során most ott tartok, hogy angol nyelven kell ógörög szövegekről beszélnem, illetve beszélgetnem.

☛ **Miért döntött úgy a tanárnő, hogy tanítani is szeretné a filozófiát?**

– Nagyon fontos az, hogy amit megtanultunk, azt megpróbáljuk átadni, mert olyankor sikerül jobban összefoglalni, jobban leegyszerűsíteni, és így tulajdonképpen tanulok abból, hogy tanítok. Tanulok abból, hogy tanítalak benneteket. Én egy nagyon bonyolult, és nagyon elmélyült tudást szereztem filozófiából, most az a feladatom, hogy ezt, mint egy tölcserben, összeszűkítsem, összefoglaljam és koncentráljam. Ez nekem is hasznos. Eddig a specializálódás volt a feladatom, most pedig fontos, hogy a másik felét is lássam, a koncentrációt.

☛ **Miért pont a Bárdos László Gimnáziumot választotta a tanárnő?**

– Vértesszőlősen lakom, a tatabányai Árpádban érettségiztem, és természetesen a környéken szeretnék dolgozni. Mivel a testvérem itt tanult a Bárdosban, számomra rajta keresztül ez egy kellemes munkahelynek, álláslehetőségnek tűnt.

☛ **Hogy érzi magát itt?**

– Az elején ez így nem jó kérdés. Eleve mindig másképp érzi magát az ember. Így az elején nagyon jól érzem magam, de szerintem ez majdnem természetes. Már régen rossz az a munkahely,

ahol mindjárt a második hónapban rosszul érez magad.

☛ **A diákok hogyan fogadták a tanárnőt?**

– Engem általában nem befolyásol a múlt. Sem a magánéletemben nem befolyásol, sem a munkámban. Ezt úgy kell érteni, hogy a filozófusok olyan képzést kapnak, ahol nem szabad a külső körülményektől befolyásoltnak lenni. Azt mondják a mestereink, az egyetemi tanáraink, hogy egy filozófust nem érdeklik a körülmények. A filozófus mindig önmaga. Tehát ez engem, különösen személy szerint, nem zavar. Én biztos vagyok abban, hogy amit én adok, az az én szintemen, az én értékeimnek megfelel, és hogy ez sokaknak megfelel. Az, hogy milyen visszajelzést kapok, így értetted ezt a kérdést, szerintem, nyilván nem vagyok örököse semmilyen előző nevelésnek, sem én nem leszek senkinek a meghatározója, ezért önmagamot adom. Én igyekszem ideálisan tanítani, én elég idealista vagyok, az állam által előírt tananyagot próbálom átadni a saját tapasztalataim szerinti módon. Ahogy én azt megértettem, és megszerettem. Mindig abból indulok ki, hogy ahogy én értem, és szeretem, az menni fog másnak is. De minden kolléga, gondolom, így próbál érzelmileg hozzáállni. Hogy ti mit adtatok eddig ebből vissza? Én élvezem ezeket a filozófiaórákat...

KRAMARICS ANNA

Aprópénz és Nyugat-centenárium

Katonáné Berki Ildikó tanárnő, ifjúságvédelmi felelős és Varga Istvánné igazgatóhelyettes kezdeményezésére iskolánk aulájában megkezdődött a forgalomból kivonásra kerülő aprópénzek összegyűjtését. A már most is megemelhetetlen tömegű bevételt jótékonyági célra fordítják. Ugyanitt Sipos Etelka tanárnő szervezéseként egy kis transzparens emlékezteti a közönséget arra a tényre, hogy most száz éve (1908. január 1.) indult hódító útjára a modern Magyarország első kulturális folyóirata, az Ignotus, Hatvany Lajos és Osvát Ernő által szerkesztett Nyugat.

Egy kiábrándult pedagógus vallomása

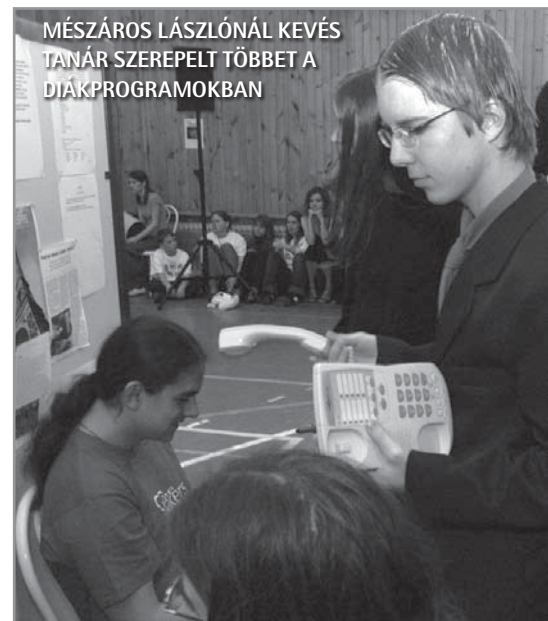
Az egész diákságot meglepetésként érte a hír, hogy Mészáros László tanár úr hosszas tervezgetés után november végén elhagyta iskolánkat. Az oktatási rendszer nehézségeiről, gimnáziumunk helyzetéről kérdezte KRAMARICS ANNA és KIS GÁBRIEL.

☛ **Sok ígéret után miért döntött úgy, hogy ezúttal valóban megválnak iskolánktól?**

– Az az igazság, hogy már nem láttam értelmét annak, hogy tovább dolgozzam itt. Hazánkban nem lehet úgy tanítani, ahogyan kellene: az oktatás megrekedt egy régi szinten, nem veszünk tudomást arról, hogy változnak a gyerekek, a szülők, a tudásanyag és a világ. Mi mindig a rossz dolgokat vesszük át, és meg vagyunk győződve arról, hogy a legjobbak vagyunk. Manapság hálálatlan dolog gyerekeket tanítani.

☛ **A fő probléma a diákokkal van?**

– Nem, hogyha nem vagyunk órán, semmi bajom nincs velük. Ha nem kell tanulniuk, nekem meg tanítanom őket, akkor velük is mindenről el lehet beszélgetni. Például a filmmaratonok alkalmával is

MÉSZÁROS LÁSZLÓNÁL KEVÉS TANÁR SZEREPELT TÖBBET A DIÁKPROGRAMOKBAN

sok olyan tanulóval kerültem kapcsolatba, akikkel tanórán soha, és kiderült, hogy sok minden érdekli őket, még a fizika is, csak nem iskolai keretek között. Egyszerűen nincs meg bennük a tudat, hogy azért járnak be az iskolába, hogy tanuljanak. Szerintem nekem mint tanárnak nem feladatom, hogy rákényszerítsem őket erre. Valószínűleg az én nézeteim ezen a ponton különböznek az átlag tanárétól. Bár a jelenlegi helyzetben nem lehet elvárni a kollégáktól, hogy megőrizzék lelkesedésüket egész pedagógusi pályafutásuk során.

☛ **Mire gondol a tanár úr?**

– A tanárok anyagi és erkölcsi-társadalmi megbecsülése az utóbbi években egyre csökkent, aminek elsősorban pénzügyi okai vannak. Így az ambíciózus és tehetséges fiatalok nem választják a pedagógiai pályát, végül leginkább az megy tanár-

nak, akit sehova máshova nem vesznek fel. Emellett még az oktatási rendszernek is számos hibája van.

☛ **Hogyan lehetne ezeken változtatni?**

– Ehhez elsősorban radikális oktatási reformokra lenne szükség. Az egyik komoly probléma a jegyrendszer. Őt jegy nem képes tükrözni egy tanuló tényleges tudását, ugyanazon jegy mögött teljesen más tudásszint áll aszerint, hogy a diák melyik iskolában, osztályban és kitől tanul. Nagyobb szabadságot kéne adni a tanároknak a diákok szubjektív értékelésében, kevesebb hangsúlyt fektetni az osztályzatokra, és lehetőséget biztosítani arra, hogy az órai aktivitás is befolyásolhassa a tanuló érdemjegyét. A másik hiányosság az, hogy csak magolni tanítjuk a diákokat, nem gondolkodni. Rengeteg felesleges tárgyi tudás szerepel a tananyagban ahelyett, hogy a tanulók maguktól fedezhetnék fel az összefüggéseket, vagy végezhetnék el a kísérleteket.

☛ **A jelenlegi állami feltételek mellett nincs lehetőség változtatni ezen?**

– Bizonyos kísérleti gimnáziumokban vannak ilyen kezdeményezések, ahol egy szűkebb kör határozza meg az iskola profilját. Sajnos ebben az iskolában ilyesmire nincsen lehetőség, egyrészt, mert a Bárdos költségvetési intézmény, másrészt, mert a pedagógusok nézetei is különböznek. A

AZ OLDALPÁR KÉPEI: NAGY TAMÁS

tanári értekezleteken nem születik tényleges döntés, mert a kollégák jelentős részéből hiányzik a lelkesedés és az elkötelezettség. A legtöbben már nem hisznek a változásokban.

☛ **A tanár úr sem?**

– Nem. Ezért nem bántam meg a döntésemet, és nyugodt szívvel hagyom itt az egész tanári hivatást. A jövőben egy értékesítési honlapokkal foglalkozó vállalkozást kezdek, ami talán nem olyan izgalmas, de sokkal kifizetődőbb.

☛ **Milyen érzésekkel hagyja el a Bárdost?**

– Mivel a problémám nem iskolai, hanem az oktatás egész rendszerére vonatkozik, ezért boldogan emlékszem vissza az itt töltött évtizedre; rengeteg értékes embert ismertem meg. Az iskolai rendezvényeken még bizonyára találkozhatunk.

☛ **Sok sikert kívánunk az új vállalkozásához!**

A stílusos spanyoltanár is elbúcsúzott

Tovább romlott a férfiak aránya a tantestületben

Szerkesztőségünk tudomására jutott, hogy Mészáros László tanár úr váratlan távozása után a népszerű spanyoltanár, Kovács Gábor Krisztián tanár úr is év közben hagyja el iskolánkat. A 12. a osztály két tanulója lassan tanár búcsúztató riporterekké válnak. Kényszerű döntése okairól és az itt töltött évekről beszélgettünk vele.

☛ **Mikor köt a tanár úr véglegesen útilaput a talpára?**

– Még nem tudom pontosan, vagy január vagy február 20-án lesz az utolsó tanítási napom, attól függően, hogy mikor talál az igazgató úr helyettem másik tanárt, de már január 20-án mennék, ha lehetne. (Időközben megtalálták a tanár úr utódját Kisék Ágnes tanárjelölt személyében. A szerk.)

☛ **Miért döntött úgy, hogy tanév közben távozik?**

– Megmondom őszintén, nem bírnám ki év végéig, és a jelenlegi keresetem sem engedné meg, hogy maradjak. Korábban csak vicceltem ezzel, de az az igazság, hogy már nem látok reális esélyt a helyzet javulására, így ezúttal komolyan is gondolom.

☛ **Milyen okok vezettek idáig?**

– Ennek állami és iskolai okai is vannak. A központilag emelt kötelező órák számával nincs arányban a fizetés változása: ötödik éve tanítok itt, és évről évre kevesebb osztályt kapok, jelenleg tíz óram van egy héten. A nehéz helyzethez hozzájárul, hogy a második nyelvet tanító nyelvtanárok helyzete egyébként is bizonytalan: mivel az első nyelvként oktatott angol és német tárgyak választhatóak második nyelvnek, a csak második nyelvként tanítható spanyol, francia, olasz nyelvek teljesen háttérbe szorulnak. Bizom benne, hogy kevesebb tanári elfoglaltsággal több időm jut a szakmai előrelépésre, fejlődésre a többi nyelvben is.

☛ **Hogyan lehetne ezen változtatni a tanár úr szerint?**

– A legnyilvánvalóbb megoldás az lenne, ha a spanyol, francia, olasz nyelveket is lehetne első nyelvként választani, ez kuriózumma is tenné az iskolát. Tudom, hogy ez elsősorban nem a vezetőségen múlik, így nem hiszem, hogy ilyesmi lehetséges.

☛ **Milyen érzéssel válik meg az iskolától?**

– Tulajdonképpen semlegesem, de rengeteg pozitív élmény ért mind a diákok, mind a tanárok részéről. Kimondottan tetszik a Bárdos-napok közösségi összekovácsoló ereje, vagy a mikuláskor szokásos humoros ajándékozás.

☛ **Hogyan képzeled el a jövőt?**

– Jelenleg az oroszlányi Lengyel József Gimnáziumban is tanítok heti tizenkét órában, és az ottani igazgató biztosított arról, hogy a következő tanévben további órákkal bővílhet az órarendem. Ott nyugodtabb a légkör, és tanári szinten is kiegyensúlyozottabb a helyzet. Lehet, hogy az ottani diákok kevésbé szorgalmasak, talán gyengébb képességűek is, de sokkal fegyelmezettebben viselkednek a tanórákon, mint a bárdososi tanulók. Emellett a budapesti Cervantes Intézetben is dolgozom, ahol alkalomadtán több órát is tudok vállalni, és igaz, hogy a helyzet az adózás

szempontjából nehezebb, de pénzügyileg még így is kedvezőbb.

☛ **Ha jobban megéri, miért tanít gimnáziumokban is?**

– Szeretem csinálni. Szeretem a gimnáziumi légkört, ami teljesen különbözik egy tanfolyamétól: mindkettőnek megvan az előnye és hátránya is, így a kettő együtt rendkívül jól kiegészíti egymást.

☛ **Köszönjük az együtt töltött éveket, és sok sikert kívánunk a jövőre nézve!**

VERSENYEREDMÉNYEK

Az OKTV második fordulójába jutottak: informatika 1. kategóriában NAGY BARNABÁS, KOVÁCS KLAUDIA, GRÜNVALD BALÁZS, németből HUDACSEK KLAUDIA és SÁRFI NORBERT (11. b osztályos tanulók), illetve SZÜCS ÁGNES (12. a) magyar irodalomból és történelemből. Az Implom József Középiskolai Helyesírási Versenyen 9. helyezést ért el HOFFMANN KAMILLA (9. b). A Kölcsény-versenyen POHNER KATA (6. a) első, míg ZEMPLENYI ZSÓFIA (6. a) második helyezett lett. A Bolyai-matematikaverseny városi döntőjén BÉRCES ZITA (5. a) második helyezést, MAJOR-EISLER BOTOND harmadik, BÁNDLI OLIVÉR (6. a) második, BARTHA BÁLINT (6. a) harmadik, illetve WISZT ATILLA (8. a) első helyezést ért el. A Kazinczy-versenyen 1. KASSAY-FARKAS RÉKA (10. a), 2. JÁRFÁS VIVIEN (10. b), 3. HORVÁTH CLAUDIA (11. a)

Szabó Magda emlékére

Meghalt a magyar irodalom nagyasszonya...

Elhagyott bennünket a kiváló író, Szabó Magda, akinek a regényei kitörölhetetlen nyomot hagynak az olvasóban... Elhunyt a Kossuth- és kétszeres József Attila-díjas író, akit az Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest és Debrecen is saját halottjának tekint...

Szabó Magda haláláról írhatunk médiásan-hangzatosan, érzéletesen vagy egészen hivatalosan, a lényegen semmi nem változtat: ismét búcsúzunk kell a kortárs magyar

irodalom egyik kiemelkedő képviselőjétől.

Szabó Magda 1917-ben született Debrecenben, tanulmányait is itt végezte, latin-magyar-történelem szakon végzett, műveltsége érződik művein, a Szabó Magdát olvasónak mindig hatalmas kulturális hozzáadékkal kell megbirkóznia. Először tanári állást vállalt szülővárosában és a háború idején Hódmezővásárhelyen, majd a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban dolgozott.

Irodalmi pályáját költőként kezdte. A két világháború közötti időszak legrangosabb irodalmi kitüntetésére, a Baumgarten-díjra jelölték 1949-ben, melyet, úgy tűnt, meg is kap, de egy hirtelen hozott politikai döntés következtében megváltoztatták a díjazottak – a sajtóban előzőleg már megjelent – névsorát. A botrány alapján meghatározta Sza-

bó Magda irodalmi karrierjét, ahogy később írtak róla, az eset „megölötte benne a lírikust”. Ennek ellenére élete végéig az utolsó Baumgarten-díjas költőnek vallotta magát.

Az elkövetkező tíz évben inkább csak kedvtelésből, ahogy mondani szokás, a fiókjának írt. Regényei csak 1958-tól jelenhettek meg. Műveinek jelentős része életrajzi ihletésű, ilyen az Ókút, az Őz, a Für Elise vagy Az ajtó, de az összes közül kiemelkedik a Régimódi történet, mely édesanyja sorsát mutatja be. Ifjúsági regényei is jelentősek, különösen az Abigélt és a Tündér Lalát kedvelte meg a közönség. Szabó Magda drámákat is írt, melyek közül a legismertebb a Kiálts, város! című darab.

A Baumgarten-díj okozta kellemetlenségért bőven kárpótolta az élet: 1959-ben és 1972-ben József Attila-, 1978-ban Kossuth-díjjal tüntették ki. Műveit 42 nyelvre fordították le. 2003-ban Az ajtó című regényével elnyerte a rangos francia Fémina-díjat, mely ismét felhívta rá Európa figyelmét, majd idén a Katalin utcával a legjobb európai regénynek

Az ifjú pedagógus és az idős író
FORRÁS: INTERNET

járó Cévennes-díjjal jutalmazták. Kilencvenedik születésnapján megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Nagykeresztjét.

A jövődómondó, akivel még kislánykorában találkozott, igazat mondhatott: hosszú életet él, és igazán híres lett.

Ha csak legenda is, igazán szép: könyvvel a kezében hunyt el.
SZÜCS ÁGNES

A világ egyik legjobb dokumentaristája

2007. november 17-én, 72 éves korában elhunyt Ember Judit, a Balázs Béla-díjas, abádszalóki filmrendező. Az ELTE magyar-történelem szakának elvégzése után a Színház- és Filmművészeti Főiskolára járt Herskó János filmrendező óráira, aki nagy hatást gyakorolt a fiatal művész kialakuló ízlésére.

Ember Judit a dokumentumfilmeknek szentelte az életét. Szerinte, „ha valamiből az igazság nem derül ki, az nem film”. Alkotásaiban legfőképpen az oknyomozásra, az eltitkolt valóság teljes kiderítésére törekedett. Ehhez szükséges volt, hogy az emberek bizalommal for-

duljanak a riporternőhöz, és minél többet eláruljanak neki az adott témával kapcsolatban. Ember Judit mindezt együttérzésével, alázatos, tisztelettartó magatartásával érte el, filmjeiben az interjúalanyok felszabadultan viselkednek, annak ellenére, hogy tudják, minden szavukat és mozdulatukat kamera rögzíti.

A rendező az igazság feltárását azonban csak „munkaeszköznek” tekintette, filmjeinek valódi célja az érzelmek tükrözése volt. „Ha kellőképpen megformált az igazságanyag, akkor a film hatni fog a nézőkre – vallotta”. Közeli képein az emberek arca a lényeg, a díszletezés egyáltalán nem fontos számára. Ez a filmzési technika olyannyira elsődleges szerepet kapott munkáiban, hogy kritikusai gyakran „beszélő fejeknek” minősítették alkotásait. Az őszinte vallomásokból olyan filmeket készített, amelynekhez hasonlóakra a

rendszerelváltás előtt még gondolni is bűn volt. A pócspetri koncepció perről készített dokumentumfilmjét 1982-ben betiltották. Hasonló sorsra jutott az 1985-ös Hagyd beszélni a Kutruczot! című alkotása is, de a legnagyobb felháborodást az 1988-as Menedékjoggal keltette, amely először tárta ország-világ szeme elé a Nagy Imre-csoport 1956-os elrablását és romániai fogvatartását. Betiltott műveit később számos elismeréssel jutalmazták. 1989-ben elnyerte a Magyar Filmszemle dokumentumfilm díját, 1990-ben pedig a Magyar Film- és Tévécritikusok díját. 1933-ban Nagy Imre-émlékplakettet kapott, 1998-ban pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztkeresztjét érdemelte ki. 2002-ben a 33. Magyar Játékfilmszemlén Életmű-díjat, 2004-ben Kiváló Művész címet szerzett. Ezenkívül Pócspetri, és a budapesti XIII. kerület díszpolgára. Ember Judit nemcsak hazánkban, hanem külföldön is megbecsült rendezőnek számít, az American Film Institute „Minden idők száz legjobb dokumentumfilmje” közé választotta a Határozat című munkáját.

- KINCSES -

Gyászolnak a történészek

Kosáry Domokos minden valószínűség szerint a valaha élt legnagyobb magyar történész volt. A csak történelemkönyvekből ismert Osztrák-Magyar Monarchiában született 1913-ban, és 95 évesen, 2007. november 15-én hunyt el csendesen.

Családja felvidéki volt, apja Kosáry János zongoraművész és tanár, nyelveket tanított az akadémián. Anyja Kosáryné Réz Lola, a harmincas évek ünnepeit írónője. Trianon után Budapestre menekültek. A csodagyerekek számító Domokos a legjobb budapesti gimnáziumban (Trefort) és az egyetem Eötvös Kollégiumában tanult. A kor legnagyobb történésze Szekfű Gyula fedezte fel, és ő egyengette a pályáját. Már 25 évesen elismert tudós itthon és külföldön, akinek szakmaiságát, elkötelezettségét történelmi személyiségek (Habsburg Ottó, Teleki Pál) igyekeztek kiaknázni. Így került a háború idején az USA-ba, hogy könyveivel hazánk jobb nemzetközi megítélésén munkálkodjék.

Tudósként a XVIII–XIX. század történelmével foglalkozott, kiemelten Széchenyi és Görgei reális megítélése elsősorban neki köszönhető.

Új plázák és luxuslakások

Környezetváltozás egy bárdosos diák szemével

AZ OLDAL KÉPEI: NAGY TAMÁS

Bizonyára sokan észrevették, hogy dinamikusan fejlődő csodálatos megyeszékhelyünkön egyre több új épület emelkedik a semmiből. Gondoljunk csak Vértess Centerünkre vagy az egyre inkább benépesülő kertvárosi dombövezetre. Persze nem kell olyan messzire menni, hogy megfigyelhessük a téglaiások születését. Iskolába jövet gyakran elnosztalgiazom egy-két új épületnél, és eszembe jut, hogy mi volt ott előtte. Igaz, sokszor a grundra vagy dzsumbujra asszociálok, de a változás mindenesetre szembetűnő.

Régebben valahogy nem volt divat errefelé az építkezés. Csak a Gál-lakótelep betondzsungele állt itt, és semmi más. Aztán egy szép napon valaki rájött arra, hogy itt számos kiaknázatlan építési terület van. Azt hiszem, a Bárdos-lakóparkkal kezdődött, aztán a Napsugár-lakópark következett. Kicsit furcsálltuk, hogy a bányász emlékmű mellé, a mező közepére építkeznek, de hamarosan megszoktuk ezt is. Az ifjúságra is gondoltak, így készült el az általunk csak dühöngőnek nevezett fociketrec és az EU-kompatibilis játszótér. A dühöngő sokszor jó szolgálatot tett, mert így a testnevelés órai tömegnyomort csökkenteni tudtuk. Az új játszótéren csak egyszer jártam, akkor is elhajtottak bennünket, mivel ha ott vagyunk, nem tudják használni a kisgyerekek. Azóta már érett felnőttként számomra is világos, hogy este kilenckor ilyen nagy szamarak nem hintázhatnak, mert ha esetleg odatéved egy óvodás csoport, akkor megijed a nagyoktól, és nem mer mászkózni. Mindenesetre a játszótér kívülről tényleg szépen néz ki, és úgy gondolom, hogy sokkal hasznosabb, mint a korábbi kutyafuttató.

Ugyanezt nem mondhatom el az iskolával szembeni épületkezdeményről. Legmerészebb álomban sem gondoltam, hogy a tízeletes és a domb melletti házak mellé bepréselnek egy négyemeletest. Szerintem rendkívüli mértékben rontja az összképet, de elképzelhető, hogy javulna a megítélése, ha sok év után végre elkészülne. De itt van ez a „ha”. Nem tudom pontosan, mikor kezdődtek a munkálatok, de már jó pár éve, az biztos. Alapvetően egy ilyen házat egy év alatt minden erőfeszítés nélkül fel lehet építeni, így amikor a második évben sem készült el, már érdekesnek találtuk a dolgot. Emlékszem, hányszor vicceltünk azzal, hogy majd a ballagásunkra talán elkészül. A ballagás viharosan közeledik, de a ház sehol. Igaz, egy merész család már így is beköltözött... Mostanra azonban már munkásokat sem látni, és

olyan régóta nem történt semmi, hogy már egy városi legenda is született, miszerint a Kőműves Kelemen és Társa Kft. becsődölt, ezért nem folynak a munkálatok. Ha jobban megfigyeljük a falakat, láthatjuk, hogy a mondai feleségen kívül tényleg mindent megpróbáltak beledolgozni a falba – gondolok itt a különböző méretű, formájú és minőségű téglákra, cigarettacsikkokra és egyéb nélkülözhetetlen építési anyagokra –, de csak nem sikerült elkészülni.

A másik érdekes épület közvetlenül iskolánk mellett található. Nem teljesen értem, hogyan lehet pár méterre az iskolaudvartól egy ekkora lakóházat felhúzni, de biztosan alaposan átgondolták a tervezők. Bár abban biztos vagyok, hogy nem képzelték el egy odaköltöző nyugdíjas idilli ebédelését, amint két fogás között, nagy csörömpölés közepette, váratlanul beszáll az ablakon egy focilabda. Bizton állíthatom, hogy ez a probléma fennáll, mivel mi is többször lemértük az épület-tömb távolságát labdánk segítségével. Persze amíg építkeztek, ez még nem okozott nehézséget, mivel tökéletes szimbiózist fejlesztettünk ki a munkásokkal. Mi hagytuk, hogy munka helyett a játékkunkban gyönyörködjenek, ők pedig cserébe mindig visszadobták a labdát. Nagy szerencsénk-re, mire bekerültek az ablakok, beköszöntött a tél, így tavaszig fellelegezhet mindenki. A többség

azonban az utolsó Napsugár-ház külsejével törődik, ami több szempontból is érdekes. Valamire mindig is emlékeztetett ez a lépcsőzetes, elnyújtott külső. Hosszú tesiórákat töltöttem elmélkedve, mire rájöttem: valamelyik könyvben láttam egy hasonló illusztrációt Noé bárkájáról. Természetesen nem csak engem ihletett meg az új lakóház. Sokak szerint az utcai front úgy néz ki, mint egy börtön. Lehet, hogy egy betörő sem képes átjutni ezen az orbitális rácson, de lakó is csak többszintű beléptető kód megadása, ujjlenyomat- és retinavizsgálat után. Az épület sorsa fordítottja a foghíjtelken lévővel: ez időre elkészült, de irreális árai miatt egyelőre csak a lakások egyharmadát tudták eladni.

A következő sikertörténet a Turulnak induló, majd Omegának átadott második pláza. Hosszas halogatás után, mindenki nagy örömere elkészült. Végre! Úgy érzem, új értelmet kapott az életem. Már a Vértess Centernél is így gondoltam, de két hipermodern bevásárlóközpont egy éven belül minden képzeletet felülmúl. A külső megjelenés egyszerűen mesés, az ember nem bírja ki, hogy ne időzzön el előtte egy kicsit. A járókelő először csak csodálja, majd úgy érzi, hogy valami titokzatos erő a bejárat felé tereli. Ekkor belép és... nem lát semmit a szemébe szálingózó portól. Ezután köhögési rohamot kap, és a legközelebbi butik felé veszi az irányt. Ez nem is olyan egyszerű feladat, mert könnyebb munkásokkal teli építési területet találni, mint üzletet. A boltok tulajdonosságai az oxigénére emlékeztetnek: ahogy egyre magasabbra jutunk, egyre kevesebbel találkozunk. Nem sok értelme van így az egésznek, de gondolom, a vásárlóközönség követelte ki a korai megnyitót. Persze, ha elkészül minden, akkor lesz mozi, bowling és bolt dögvél. Sőt még egy jégpályatervezetről is hallottam. Egyszóval nemsokára újra hátradőlhetünk kényelmes karosszékünkben, és boldogan nyugtázhatjuk, hogy ismét valami nagyot alkottunk.

KIS GÁBRIEL

AZ ARANYHEGY lábánál, túrve minden koszt, balsorsot és felcsapó szelet, bújik meg a zeg-zugos térben a hatalmas vaskolosszus, mit sem törődve az idő múlásával. Ezrével nyüzsögnek itt a szombatok hajnalban már éberre pofozott bátrak, akik szerencsét próbálni jönnek. Hétre hét, évre év: ponyvát vernek a bódéváros rúdjaiba, és kirakosgatják dirib-darab portékáikat.

Az olcsóság néha a minőség rovására megy, de megtalálsz itt mindent: ruhát, lábra- és nyakbavalót, sohasem látott, lemásolhatatlan ócskaságokat. Ha átfagytak már tagjaid, és más jellegű termékekre is kíváncsi vagy, betérsz a Nagy Csarnokba. A szerkezet az ipari forradalmak

vas- és üvegcsarnokait idézi, akár funkcionális is lehetett valamikor, ha tulajdonosai/bérlői óvták/megbecsülték volna. Üvegablakai betörték, lépcsői hiányoznak. Az épeszű ember számára felfoghatatlan módon a „vasútállomás”-nak csúfolt pokoli balkon a semmiben végződik, és a hánys-, illetve ürülékcsag csak akkor oszlik el, ha az erős északi szél átszívja a hiányzó ablaktáblákon. A magas boltozat ívtelensége, a geometria tökéletessége azt sejteti, isten műve ez, és talán már az emberek születése előtt is itt állt. Ősiségének nyomait látod a megviselt, ám még mindig tündöklő acélszerkezeten. Időtlennek tűnik vagy inkább nagyon ősinek, senki sem gondolná, hogy még nincs húszéves. Ez az árusok szentélye, ahol a kereskedő vándorok összetalálkoznak: messziről jött kínai boltja, fáradszűrt asszonyok kínálata: különleges zöldség, gyümölcs, tradicionális zsírban sült ételek. A restinek nevezett helyen lehet aztán leöblíteni a hosszú út fátalalmait.

Legutóbb, mikor erre jártam, beszélték a bagós szájú öregek, hogy valahol, a távolban újabb aranyhegy nőtt, sokkal nagyobb, sokkal csábítóbb. Minek tartani tőle, gondoltam én, mikor ez itt a szomszédban sem képes fényesen ragyogni. 🍷

A legjobb tejszín a rockcaféban

Két évig működött, de már negyven éve felbomlott a világ legjobb rockzenekara

ERZÉKILENC SZÁZHATVANHAT június 11-én a Melody Makerben egy rövid cikk jelent meg, miszerint újszuperzenekar alakult. Az Eric Clapton (gitár), Jack Bruce (ének, basszusgitár, szájharmonika) és Ginger Baker (dob) alkotta Cream az elektromos rockzene első „power”-triója volt.

Ginger Baker egy tavaszi éjszakán felkereste Eric Claptont, hogy nem lenne-e kedve alapítani egy új zenekart. Claptonnak éppen elege lett az akkori zenekarának tagjait erősen korda alatt tartó John Mayallból (Bluesbreakers), és örömmel igent mondott a merész kezdeményezésre. Harmadik társnak pedig a Bluesbreakersben, illetve Baker korábbi bandájában szintén megfordult Jack Bruce-t ajánlotta Clapton, csak hogy öt éppen Baker rúgta ki a Graham Bond' Organisationból, egy tettelegességig fajuló vita lezárásaként. (Egy londoni koncertjükön Bruce szerint Ginger dobja túl hangos volt, és rászólt, hogy próbáljon meg csendesebben játszani, Ginger erre dobverővel kezdte el dobálni, és eltalálta a fején. A vita odáig fajult, hogy a végén már késsel fenyegették egymást.) Az újabb közös cél érdekében azonban mindketten hajlandóak voltak félretenni az ellentéteiket. A már említett Melody Maker-beli cikk azonban még tartogatott a tagok számára egy meglepetést. Baker ugyanis a többiek tudta nélkül adatta ki, csak hogy se Clapton, de Bruce

nem jelezte még főnökeinél a szándékát, és így az érintettek az újságból tudtak meg mindent. Nem volt hát mit tenni, így alakult meg a világ első szuperzenekara.

Hivatalosan 1966. július 31-én a windsori dzsesszfesztiválon mutatkoztak be hatalmas sikerrel. (Ez valójában a második buli volt, a bevezető fellépés pár nappal korábban egy manchesteri klubban történt.) Első, hatalmas sikert jelentő nagylemezük a Fresh Cream javarészt feldolgozásokat tartalmazott. Koncertjeiken teljesebben mások voltak, mint a stúdióban, a dalaik többségében improvizáltak, és így egy produkció akár húszpercesre is nyúlhatott. Mindez Bruce és Ginger dzsessz iránti rajongásának volt köszönhető. 1967-ben jelent meg a Disraeli Gears, melynek idején már Amerikában turnéztak. Pályafutásuk végtelennek tűnő koncertsorozatokból állt. Rövid időn belül a Cream lett a világ egyik legsikeresebb zenekara, lemezeikből nem tudtak annyit gyártani, amennyi ne fogyott volna el azonnal. A zenekar mindössze két év után mégis feloszlott.

A három zenevirtuóz koncert közben sohasem nézett egymásra, sohasem néztek ki a közönségre, nem is szóltak sem hozzájuk, sem egymáshoz. Játék közben a gitárosok teljesen átadták magukat a zene bűvöletének, nem néztek a hangokat lefogó ujjakra. A dalokat Bruce írta, ő is énekelte, Clapton volt a frontember, a közönség kedvence, Baker elementáris dobjátékával pedig egyszerűen nem lehetett a háttérben maradni. Sikereikben benne volt a gyors elválás esélye. Ennek személyes és zenei okai voltak: Bruce és Baker változatlanul nem komálták egymást, illetve hármójuk között nem volt vezető, aki összefogta volna őket. Clapton egyszer hazament egy koncertről úgy, hogy a másik kettő észre sem vette a „jam” közben. A „lassúkézü” megpróbálta egy billentyűssel visszafogni a másik két zenészt, de a Cream úgy csordult ki, ahogy lefölezték: Baker hamarabb bejelentette a feloszlást, minthogy Clapton szerződöttni tudta volna Steve Winwoodot. A csalódott közönség 1968. november 26-án láthatta őket utoljára együtt egy felülmúlhatatlan búcsúkoncerten a Royal Albert Hallban. Aznap este, amikor a Cream feloszlott, Amerikában Jimi Hendrix félbeszakította saját műsorát, és a továbbiakban Creameket játszott, amiket a „világ lehangosabb bandájának” ajánlott.

A Cream szerepe felbecsülhetetlen a könnyű (?)zene történetében. Nélküle ma is a Beatles

FEHÉR SZOBA

A Cream máig legismertebb, legnépszerűbb dala a White Room. Ez a felvétel a zenekar második, bluestól eltávolodó, pszichedelikus irányzatának jól összefogott, dallamcentrikus darabja. Az elmúlt négy évtizedben sokan feldolgozták, és sokan próbálkoztak a nehezen érthető, szimbolikus szöveg fordításával. Az alábbiakban ezekből mutatunk be egy kanonizált és egy úttörő változatot:

*„In the white room with black curtains near the station.
Blackroof country, no gold pavements, tired starlings.
Silver horses ran down moonbeams in your dark eyes.
Dawnlight smiles on you leaving, my contentment.*

*I'll wait in this place where the sun never shines;
Wait in this place,
where the shadows run from themselves (etc.)*

*Fehér szoba, sötét függöny, vonat sípol,
Ócska járda, nehéz környék, ahol élek,
Elmész tőlem, nem vigasztal mosolyod sem.
Ezüst lovak elvágtatnak szép szemedben.*

*Itt várok tovább, ahol a nap nem süt már,
Várok itt rád, és az árnyak futnak tovább (stb.)
(Földes „Hobo” László fordítása)*

*Fehér szobában fekete függöny, közel megálló,
Fekete ország, nincs aranyút, fáradt vándor.
Ezüst ménes nyargal holdfényben, sötét szemedben
Napfelkelte mosolyogva simogat téged.*

*S én várok rád itt, ahol nem süt a nap,
Itt e helyen, hol az árnyak összefutnak (stb.)
(fordította Kis Gábor, 12. a)*

Yesterday vagy a Rolling Stones Lady Jane című dalát tartanánk rockzenének. Schuster Lóri klaszszikussá vált idézete szerint az időszámítás akkor kezdődött, amikor egy nyugati rádióadón először fogott be egy addig sohasem hallott hangsort (később az efféle riffnek nevezték el), a Sunshine of your love gitártémáját. A blues, a dzsessz és a pszichedelikus rock ötvözetével a Cream megteremtette a keményebb zenei stílust, utat mutatva a Led Zeppelinnek, Jimi Hendrixnek, a Deep Purple-nek és a későbbi keményrock-zenekaroknak.

A retrokorszak beköszöntével a három világhírű zenész 1993-ban és 2005-ben újra összeállt, először néhány számra – melynek során beiktatták őket a Rock And Roll hírességek csarnokába –, majd egy négyestés koncertsorozatra, melyet utolsó fellépésük helyszínén, Londonban, a Royal Albert Hallban tartottak. SZIRMAI BENCE

*Cream nélkül
rockzenének ma
a Yesterday-t és
a Lady Jane-t
neveznénk*